

Handläggare
Maria Hägglund
Telefon: 08-508 28 742**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2015-06-14 p. 11

Ansökan om tillstånd till vattenverksamhet, City Link etapp 2

Remiss från mark- och miljödomstolen, mål M 2772-15

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens yttrande som svar på remissen.
2. Justera beslutet omedelbart.

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Gustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Svenska kraftnät har ingett en ansökan om tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken för byggande och drift av City Link etapp 2 till mark- och miljödomstolen. Miljö- och hälsoskyddsnämnden yttrade sig över ansökan vid nämndsammanträdet den 20 oktober 2015. Mark- och miljödomstolen har nu gett nämnden möjlighet att senast den 31 maj 2016 yttra sig över Svenska kraftnäts bemötande. Nämnden har fått anstånd till den 17 juni 2016 med att lämna in sitt yttrande till domstolen.

Miljöförvaltningen och Svenska kraftnät har efter det att bemötandet gick ut på remiss haft en fortsatt diskussion och är nu i huvudsak överens gällande formuleringen av villkorsförslag för skyldighet att erbjuda ersättningsboende (villkor 5 i Svenska kraftnäts ansökan) och för arbeten vid ventilationsschakten (villkor 6). Miljöförvaltningen vidhåller därför sina villkorsförslag i de delarna med ett mindre tillägg i villkor 5 för ökad tydlighet samt att villkoren 7 och 5 byter plats så att de villkor som reglerar riktvärden

kommer först. Detta eftersom det ger en tydligare struktur över de villkor som reglerar buller, dvs. viktigast först.

Gällande arbetet med tunneldrivning (villkor 7 i Svenska kraftnäts ansökan) ändrar förvaltningen sitt yrkande om att bullrande arbeten i samband med tunneldrivningen inte får ske på lördagar. Med hänvisning till Mark- och miljööverdomstolens dom för Förbifart Stockholm (mål nr 11838-14), som medger att arbeten som genererar stomljud får ske även lördagar, finner inte nämnden det rimligt att yrka på en strängare reglering av arbetstiden för City link etapp 2. Förvaltningen väger också in arbetscykeln för TBM-driften och den snabba framdriften i den bedömningen. Miljöförvaltningen föreslår därför att tunneldrivningen får ske även lördagar mellan kl. 09.00 – 18.00 men att riktvärdet för buller sätts till 40 dB(A).

Däremot motsätter sig förvaltningen Svenska kraftnäts begäran om att sådan tunneldrivning som genererar stomljud med överskridanden av gällande riktvärden ska få ske söndag och helgdag på motsvarande sätt som helgfri måndag – fredag. Svenska kraftnät önskar vidare att riktvärdet 40 dB(A) ska gälla söndag och helgdag. Förvaltningen anser att boende ska ges möjlighet för återhämtning under söndag samt helgdagar och att arbeten under den tiden därför ska begränsas.

Gällande nämndens tidigare yrkanden om ändring av villkorsformulering för hantering av länshållningsvatten har Svenska kraftnät godtagit nämndens förslag till ändringar. Nämnden yrkade också att domstolen skulle föreskriva att ett kontrollprogram för den miljöfarliga verksamheten skulle tas fram vilket Svenska kraftnät nu föreslår som ett nytt villkor. Miljöförvaltningen har inget att erinra mot att tiden för kontrollprogrammets inlämnande sätts till åtta veckor innan verksamheten påbörjas, istället för tre månader som nämnden föreslog i sitt tidigare yttrande.

Bakgrund

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tidigare yttrat sig (nämndens sammanträde 20 oktober 2015) över Svenska kraftnäts ansökan om tillstånd till vattenverksamhet. Svenska kraftnät har nu bemött de synpunkter som framförts av remissinstanserna och mark- och miljödomstolen har gett nämnden möjlighet att yttra sig över Svenska kraftnäts bemötande senast den 31 maj 2016. Nämnden har fått anstånd till den 17 juni med att inkomma med sitt yttrande.

Miljöförvaltningen och Svenska kraftnät har efter det att bemötandet gick ut på remiss haft en fortsatt diskussion kring

villkor för buller och är nu i huvudsak överens om att tillämpa miljöförvaltningens villkorsstruktur.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljöförvaltningen yttrar sig nedan över de frågor där miljö- och hälsoskyddsnämnden är tillsynsmyndighet, förvaltningen avstår således från att yttra sig över den ansökta vattenverksamheten. Förvaltningen avstår också från att yttra sig över de delar av projektet som inte berör Stockholms kommun.

Svenska kraftnäts bemötande av nämndens synpunkter kan läsas i sin helhet i bilaga 2. I bilaga 3 finns att läsa Svenska kraftnäts reviderade förslag.

Villkorsförslag 5-7 gällande buller

Miljö- och hälsoskyddsnämndens yrkande

Nämnden yrkade att Svenska kraftnäts villkorsförslag för arbetet med tunneldrivningen (villkor 7) skulle ändras och förtydligas så att det fick följande lydelse:

7. Luftburet buller och stomljud under TBM-driften och under anläggandet av förbindelsetunnlar mellan kabeltunneln och ventilationsschakten ska begränsas så att den ekvivalenta ljudnivån inomhus som riktvärde inte överskrider:

- 45 dB(A) i bostäder och arbetslokaler samt 40 dB(A) i skolor helgfri måndag - fredag kl. 07.00 – 19.00
- 40 dB(A) i bostäder helgfri måndag – fredag kl. 19.00 – 22.00
- 35 dB(A) i bostäder lördag, söndag samt helgdag kl. 07.00 – 19.00
- 30 dB(A) i bostäder lördag, söndag samt helgdag kl. 19.00 – 22.00
- 30 dB(A) i bostäder alla dagar kl. 22.00 – 07.00

Efter samråd med tillsynsmyndigheten får arbeten som medför överskridanden av riktvärden endast ske helgfri måndag-fredag kl. 07.00-22.00.

Andra avvikelser får, om det finns särskilda skäl, ske endast efter tillsynsmyndighetens godkännande. Bulleralstrande arbeten som inte medför överskridande av riktvärdena får förekomma alla dagar dygnet runt.

Svenska kraftnäts synpunkter

Enligt Svenska kraftnäts justerade förslag till villkor önskar de driva tunnel lördag, söndag och helgdag på motsvarande sätt som helgfri måndag – fredag. Svenska kraftnät önskar vidare att riktvärdet 40 dB(A) ska gälla lördag, söndag och helgdag.

Miljöförvaltningens förslag

Nämnden har i sitt tidigare yttrande hänvisat till den då pågående prövningen av Förbifart Stockholm (mål M 11838-14) och nämndens överklagande i det ärendet. Mark- och miljööverdomstolens avgörande innebär att Förbifart Stockholm ges möjlighet att, efter samråd med tillsynsmyndigheten, arbeta med stomljudsallstrande arbeten som överskrider riktvärdet 40 dB(A) även lördagar mellan kl. 09.00 – 17.00. Förvaltningen föreslår i föreliggande prövning att tillägget med krav om samråd vid överskridande av riktvärden under ordinarie arbetstid tas bort.

Förvaltningen föreslår även att numreringen på villkoret ändras från nr 7 till nr 5 så att de villkor som reglerar riktvärden kommer först. Detta eftersom det ger en tydligare struktur över de villkor som reglerar buller, dvs. viktigast först.

Med anledning av ovanstående har nämnden valt att justera sitt villkorsförslag vad gäller drivandet av tunneln, villkor 7, på följande sätt:

5. Luftburet buller och stomljud under TBM-driften och under anläggandet av förbindelsetunnlar mellan kabeltunneln och ventilationsschakten ska begränsas så att den ekvivalenta ljudnivån inomhus som riktvärde inte överskrider:

- 45 dB(A) i bostäder och arbetslokaler **för tyst verksamhet** samt 40 dB(A) i skolor helgfri måndag - fredag kl. 07.00 – 19.00
- 40 dB(A) i bostäder helgfri måndag – fredag kl. 19.00 – 22.00
- **40 dB(A) i bostäder lördag kl. 09.00 – 18.00**
- **35 dB(A) i bostäder lördag kl. 07.00 – 09.00 samt kl. 18.00 – 19.00**
- **35 dB(A) i bostäder söndag samt helgdag kl. 07.00 – 19.00**
- 30 dB(A) i bostäder lördag, söndag samt helgdag kl. 19.00 – 22.00
- 30 dB(A) i bostäder alla dagar kl. 22.00 – 07.00

*Arbeten som medför överskridanden av riktvärden får endast ske helgfri måndag – fredag kl. 07.00-22.00 **samt lördag kl. 09.00 – 18.00.***

Andra avvikelser får, om det finns särskilda skäl, ske endast efter tillsynsmyndighetens godkännande. Bulleralstrande arbeten som inte medför överskridande av riktvärdena får förekomma alla dagar dygnet runt.

Förvaltningen anser att det är viktigt att det finns en enhetlighet i de villkor som föreskrivs för större infrastrukturprojekt och att det med hänsyn till den snabba framdrivningstiden inte är motiverat att föreskriva ett strängare villkor för tunneldrivningen av City link etapp 2 än vad som medges för Förbifart Stockholm. Förvaltningen föreslår därför att tunneldrivning som generar stomljud som överskrider riktvärden får ske även på lördagar. Med hänsyn till arbetscykeln och den snabba framdrivningen av tunneln anser förvaltningen att dessa arbeten kan pågå fram till kl 18.00 i enlighet med Svenska kraftnäts förslag. Svenska kraftnät önskar däremot att tunneldrivning på motsvarande sätt ska få ske även söndag och helgdag med riktvärdet 40 dB(A) vilket förvaltningen motsätter sig. Förvaltningen anser att boende ska ges möjlighet till återhämtning söndagar och helgdagar och att 35 dB(A) därför ska gälla som riktvärde vilket endast får överskridas vid särskilda skäl efter godkännande från tillsynsmyndigheten.

Ett godkännande innebär att tillsynsmyndigheten fattar ett beslut som tillåter att sökta arbeten får bedrivas en viss tid och där det kan föreläggas om försiktighetsmått. Förvaltningen har i den praktiska tillsynen av andra infrastrukturprojekt med liknande villkorsformulering om godkännande eller beslut gjort bedömningen att "särskilda skäl" innebär arbeten som av olika anledningar inte kan bedrivas under den ordinarie arbetstiden. Det kan till exempel vara på grund av att arbetena kräver trafikavspärningar eller att de kommer ske nära spårområden. Att endast skynda på projektet har förvaltningen inte bedömt utgöra ett särskilt skäl.

Förvaltningen anser att ett samrådsförfarande är överflödigt för arbeten med tunneldrivningen då det primärt kommer ge upphov till stomljud. Stomljud går inte att dämpa och nivån går i praktiken inte att påverka genom att vidta tekniska försiktighetsåtgärder. För City link etapp 2 skiljer sig också tunneldrivningen, där TBM-driften ger en snabbare framdrivning och en front, från projekt som Förbifart Stockholm där tunneldrivning sker under en längre tidsperiod och på flera fronter samtidigt. Förvaltningen avser att begära in information om överskridanden i samband med tillsynen under byggtiden och att formerna för det närmare kan hanteras inom ramen för kontrollprogrammet för den miljöfarliga verksamheten.

Förvaltningens förslag är därför att krav om samråd vid överskridande av riktvärden under helgfri måndag – fredag kl. 07.00 – 22.00 samt lördag kl. 09.00 – 18.00 tas bort.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens yrkande

Nämnden yrkade att Svenska kraftnäts villkorsförslag för arbeten vid ventilationsschakten (villkor 6) skulle ändras och förtydligas så att det fick följande lydelse:

6. Arbeten under byggskedet vid ventilationsschakten vid Mörby, Stocksundet, Frescati, KTH, Stadsgårdskajen och Skanstull och som riskerar att medföra luftburet buller och stomljud som överskrider Naturvårdsverkets riktvärden för buller från byggplatser får endast utföras helgfri måndag - fredag kl. 07.00 -19.00. Efter samråd med tillsynsmyndigheten får arbeten som medför överskridanden av riktvärden endast ske helgfri måndag-fredag kl. 07.00-19.00. Andra avvikelser får, om det finns särskilda skäl, ske endast efter tillsynsmyndighetens godkännande. Bulleralstrande arbeten som inte medför överskridande av riktvärdena får förekomma alla dagar dygnet runt.

Svenska kraftnäts synpunkter

Svenska kraftnät har efter diskussion med miljöförvaltningen justerat sitt villkorsförslag och föreslår nu samma formulering som i nämndens tidigare yrkande.

Miljöförvaltningens förslag

Miljöförvaltningen vidhåller sitt förslag till villkorsformulering för villkor 6.

Förvaltningen anser att kravet om samråd för arbeten som medför överskridanden av riktvärden helgfri måndag – fredag kl. 07.00 - 19.00 bör kvarstå. Anledningen är att de arbeten som planeras vid ventilationsschakten i huvudsak kommer ge upphov till luftburet buller för vilket det kan finnas bullerdämpande åtgärder som kan vara rimliga att genomföra. Arbetena kommer även att utföras under en längre tid på samma geografiska plats.

Syftet med samrådsförfarande blir då att ge tillsynsmyndigheten information om huruvida rimliga förebyggande åtgärder vidtagits och en möjlighet att påverka planeringen av arbeten som riskerar att vara särskilt störande. Syftet är således inte att begränsa arbetstiden utan att förebygga och minimera störningar för närboende.

Nämndens erfarenhet är att klagomål sker oftare vid störande arbeten som inte föregåtts av samråd. Förvaltningen motsätter sig inte arbeten som överskrider riktvärden under ordinarie tider om

ovanstående kriterium bedöms som uppfyllt.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens yrkande

Nämnden yrkade att Svenska kraftnäts villkorsförslag för skyldighet att erbjuda ersättningsboende (villkor 5) skulle ändras och förtydligas så att det fick följande lydelse:

5. Vid befarat överskridande av de nivåer som anges i nedanstående villkor skall följande gälla: Boende som förväntas utsättas för luftburet buller eller stomljud över nivåerna under fem dagar i följd eller mer än fem dagar under en tio-dagarsperiod skall erbjudas möjlighet till tillfälligt boende, alternativt tillfällig vistelse. Svenska kraftnät skall skicka erbjudande till berörda i god tid innan det bullerstörande arbetet påbörjas. Även om riktvärdena inte överskrids skall evakuering erbjudas om särskilda behov föreligger, t.ex. boende med nattarbete. Vid bedömning av om särskilda behov föreligger skall beaktas störningstidens längd och personliga förhållanden. Vid tveksamhet om bullerstörningens nivå skall vid behov platsbesök genomföras och mätning utföras.

Svenska kraftnäts synpunkter

Svenska kraftnät har efter diskussion med miljöförvaltningen justerat sitt villkorsförslag och föreslår nu samma formulering som i nämndens tidigare yrkande.

Miljöförvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår endast en mindre redaktionell justering för att det mer tydligt ska framgå att det är nivåer inomhus som avses. Tillägget förändrar inget i sak då avsikten med ett sådant villkor är kopplad till störningen inomhus i bostaden. Genom att endast hänvisa till riktvärden i Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggarbetsplatser (NFS 2004:15) lämnas däremot en möjlighet till tolkning att även inkludera nivåer utomhus. Förvaltningen föreslår även en ändring av numreringen av villkoret från nr 5 till nr 7.

Tillägg med fet text:

*7. Vid befarat överskridande av de nivåer som anges i ovanstående villkor skall följande gälla: Boende som förväntas utsättas för luftburet buller eller stomljud över nivåerna **inomhus** under fem dagar i följd eller mer än fem dagar under en tio-dagarsperiod skall erbjudas möjlighet till tillfälligt boende, alternativt tillfällig vistelse. Svenska kraftnät skall skicka erbjudande till berörda i god tid innan det bullerstörande arbetet påbörjas. Även om riktvärdena*

inte överskrids skall evakuering erbjudas om särskilda behov föreligger, t.ex. boende med nattarbete. Vid bedömning av om särskilda behov föreligger skall beaktas störningstidens längd och personliga förhållanden. Vid tveksamhet om bullerstörningens nivå skall vid behov platsbesök genomföras och mätning utföras.

Förvaltningen vill särskilt erinra om att tillfälligt boende alltid är en sista åtgärd på den så kallade åtgärdstrappan och ska tillämpas först då inga andra åtgärder har funnits vara tekniskt möjliga eller ekonomiskt rimliga att genomföra. Ett erbjudande om tillfälligt boende innebär heller inte att verksamhetsutövaren på något sätt kan frångå det som anges i villkor 5 och 6 gällande riktvärden, arbetstider mm.

Nytt villkorsförslag, 11

Miljöförvaltningens yrkande

Nämnden yrkade att domstolens skulle föreskriva att ett kontrollprogram skulle tas fram för den miljöfarliga verksamheten i samråd med tillsynsmyndigheten och senast tre månader innan den miljöfarliga verksamheten påbörjas inges till tillsynsmyndigheten.

Svenska kraftnäts synpunkter

Svenska kraftnät har beaktat nämndens synpunkter och föreslår nu ett nytt villkor i linje med det. Svenska kraftnät anser att det är tillräckligt att kontrollprogrammet inges åtta veckor innan verksamheten påbörjas.

Miljöförvaltningens förslag

Miljöförvaltningen har inget att erinra mot att tiden för kontrollprogrammets inlämnande sätts till åtta veckor innan verksamheten påbörjas.

Övrigt

Naturmiljö

Nämnden är positiv till att sökanden åtagit sig att fram ett kontrollprogram för naturmiljö och ser gärna att det sker i samråd med miljöförvaltningen.

Bilagor

1. Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut, 2015-10-20
2. Utdrag från Svenska kraftnäts bemötande av remissinstansernas synpunkter
3. Svenska kraftnäts justerade villkorsförslag